

Handläggare
Erik Sundqvist
Telefon: 08-50843112**Till**
Kommunstyrelsen

Remiss av För barns rättigheter och trygghet – en ny lag om omhändertagande för vård av barn och unga

Kontorsutlåtande med hänvisning till kort remisstid

Svar på remiss från kommunstyrelsen, Dnr KS 2025/1542

Förvaltningens beslut

Socialförvaltningens kontorslåtande översänds till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Bakgrund

Kommunstyrelsen har skickat remissen av *förslag till lagrådsremiss ny lag om omhändertagande för vård av barn och unga*. Med anledning av den korta remisstiden svarar socialförvaltningen med ett kontorsutlåtande. Övrig remissinstans är stadsledningskontoret.

Ärendet

Förslagen innebär att lagen med särskilda bestämmelser om vård av unga, LVU, ersätts med en modern och tydlig lagstiftning, som svarar mot de behov av skydd och stöd som barn och unga har i dag. I lagrådsremissen till lagrådsremiss föreslås att de flesta bestämmelser i LVU behålls och förs över till två nya lagar. Det handlar dels om en lag om omhändertagande för vård av barn och unga, dels en lag om särskilda befogenheter för den statliga barn- och ungdomsvården. Lagförslagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2027.

Vissa större ändringar föreslås också:

- Barnrättsperspektivet stärks, bland annat genom att barns och ungas rättigheter samlas i ett eget kapitel i respektive lag.
- Förutsättningarna för att omhänderta barn och unga justeras. Det handlar bland annat om att bättre kunna skydda barn från kriminella miljöer och hedersrelaterat våld.
- Tryggheten och stabiliteten för familjehemsplacerade barn stärks genom att ett omhändertagande för vård i vissa fall ska kunna fortsätta i ett familjehem som barnet fått en stark anknytning till.

- En begränsning införs för vårdnadshavares möjlighet att upprepade gånger begära att ett omhändertagande ska upphöra. Det ska freda barn från oro och otrygghet av återkommande prövningar av omhändertagandet.
- För att stärka barns möjligheter att komma till tals och ta tillvara sina rättigheter föreslås rätten till offentligt biträde förtydligas och utökas

För att åstadkomma en ordning där frågan om barnets eller den unges bästa får större tyngd återfinns principen om barnets eller den unges bästa även i bestämmelsen som reglerar grunderna för omhändertagande för vård. Denna dubbelreglering är motiverad för att tydliggöra att domstolen ska göra en bedömning av om omhändertagandet är för barnets eller den unges bästa och att bedömningen ska redovisas. Bedömningen av om ett omhändertagande är till barnets eller den unges bästa innebär att målet med den planerade vården och rätten till skydd ska vägas mot de risker och inskränkningar i barnets eller den unges rättigheter som omhändertagandet kan innebära.

Förslaget till lagrådsremiss tar upp att det är fortsatt viktigt att barn kan omhändertas för vård vid brister i omsorgen. Dessa brister ska tydligt omfatta hela föräldraansvaret och barnets grundläggande rättigheter, även i riskfyllda miljöer såsom hem med koppling till allvarlig kriminalitet. För att undanröja oklarheter bör uttrycket ”brister i omsorgen” ersättas med ”brister i omsorgen om barnets grundläggande behov”. Med detta avses barnets rätt till omvårdnad, trygghet och god fostran enligt Föräldrabalken, vilket omfattar såväl materiella och känslomässiga brister som bristande trygghet, vägledning och uppfostran. Bestämmelsen omfattar även situationer där ett barn tar skada av omfattande hushållsarbete, tvingas att utföra hårt kroppsarbete eller på annat sätt utnyttjas.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Inledande synpunkter

Socialförvaltningen Stockholms stad ställer sig inledningsvis frågande till den utsatta remisstiden gällande lagrådsremissen till lagrådsremiss - *en ny lag om omhändertagande för vård av barn och unga*. Remissen inkom till Stockholms stad den 9 december 2025 med sista svarsdatum satt till 16 januari 2026. Den utsatta svarstiden är således en dryg månad med infallande jul – och nyårshelger, ett otillräckligt tidsspann när det rör förändringar av tvångslagstiftning till stöd och skydd för barn och unga, en av de mest ingripande interventioner som står samhället till buds.

Problemet med korta remisstider har bland annat tagits upp av lagrådet 2018-10-23 där framkommer att remissinstanserna bör få tillräcklig tid att sätta sig in i de presenterade förslagen, bilda sig en

uppfattning om dem och avfatta ett remissvar. I Propositionshandboken (Ds 1997:1) som innehåller riktlinjer för regeringsarbetet anges att remisstiden som huvudregel inte bör sättas kortare än tre månader. Vad gäller kommuner måste också beaktas att beslutsordningen kan vara sådan att den kräver viss tid.

Socialförvaltningen kan vad gäller föreliggande utkast inte se något skäl till att den föreskrivna remisstiden inte efterlevs. Förslaget till lagrådsremiss har utarbetats under lång tid och bygger delvis på en proposition från 2015. De förändringar som föreslås är inte heller av den karaktär att de omedelbart behöver implementeras. På ett övergripande plan har förvaltningen också noterat att remisstiderna generellt sett förkortats och vill understryka den risk det innebär att instanser inte ges tillräcklig tid att sätta sig in i och analysera de ofta komplexa omständigheter som förändringar i lagstiftningen ger upphov till. Föreliggande utkast är inget undantag som den goda ambitionen till trots innehåller delar som inte är väl underbyggda eller som på ett tillfredsställande analyserar de problem de är tänka att åtgärda.

Ett stärkt barnrättsperspektiv

Förvaltningen anser att lagrådsremissen i stora delar är genomtänkt och innehåller positiva förändringar. Många av dess förslag kommer sannolikt stärka barns rättigheter i LVU-processen. Detta syns bland annat genom att barns och ungas rättigheter presenteras i 2 kap 1-4 §§ kap där framgår att barn och unga har rätt att framföra sina åsikter; har rätt till information och rätt att föra sin egen talan. Förvaltningen vill här särskilt framhålla att tydliggörandet av barns rätt till kontinuerlig information anpassad efter dess individuella förutsättningar är av godo, framförallt vikten av att barnet eller den unge ges information om beslutet i sig samt hur detta kan överklagas. Förvaltningen är också positiv till att barns rätt till offentligt biträde enligt 17 kap 1-7 §§ förtydligas och utökas - något som är både önskvärt och angeläget. Även det faktum att den nya lagen stadgar att det alltid ska prövas om vården är till barnets bästa kan bidra till att stärka barnrättsperspektivet i domstolarnas prövningar.

Det är också välkommet med en språklig redigering av den ibland gammalmodiga och föråldrade begreppsapparaten i nuvarande LVU. Struktureringen av den nya lagen i kapitel torde även göra den mer överskådlig. De nuvarande rekvisit som utgör grund för vård, och som är väl inarbetade, behålls dock i huvudsak oförändrade vilket är positivt då de lett till en upparbetad praxis och vägledning. I de generella inledande bestämmelserna framgår att det fortsatt ska göras en riskbedömning och att det alltjämt ska påvisas en påtaglig risk för att barnet eller den unges hälsa eller utveckling

skadas. Förvaltningen instämmer i att detta bör föras över oförändrat till ny lagstiftning.

Förvaltningen ställer sig också bakom lagrådsremissens ambitionshöjningar gällande stöd till placerade barns vårdnadshavare som regleras i 7 kap 4 §, men vill påpeka att detta måste följas av en kostnadstäckning för kommunerna. Även den nyhet som innebär att vårdnadshavares möjligheter att enligt 10 kap 3 § begära att ett omhändertagande för vård på grund av förhållanden i hemmet (samt den nya bestämmelsen om omhändertagande på grund av anknytning) får avvisas om begäran kommer in till socialnämnden inom sex månader från det att nämndens eller rättens beslut i fråga om omhändertagandet har fått laga kraft bedöms som positivt. Sannolikt kan denna reglering skapa tryggare placeringar för de barn vars vårdnadshavare kontinuerligt överklagar vården.

När det gäller placering av barn till följd av förhållandena i hemmet enligt 3 kap 2 § har rekvisitetet *otillbörligt utnyttjande* ersatts av *utnyttjande och exploatering sexuellt*. Förvaltningen ser positivt på detta då otillbörligt utnyttjande är ett ålderdomligt uttryck som rent språkligt saknar tydlig innebörd. Att ett barn blir utnyttjat sexuellt eller på olika sätt exploaterat sexuellt kan få mycket allvarliga konsekvenser för barnets utveckling och det är positivt att allvaret i detta kommer till tydligare uttryck genom att det blir ett eget rekvisit i lagen. Rekvisitetet *brister i omsorgen* kompletteras med *brister i omsorgen om barnets grundläggande behov*. Med detta avses barnets rätt till omvårdnad, trygghet och god fostran enligt Föräldrabalken. Förvaltningen är överlag positiv till utredningens förslag som tydliggör att innebörden motsvarar föräldraansvaret enligt Föräldrabalken men vill lyfta upp det komplicerade i att bedöma om ett barn får ”god fostran”. Förvaltningen är också positiv till det nya rekvisitetet *negativ social kontroll som förtydligar omständigheter i hemmet, framförallt hedersproblematik*, som tidigare inte varit klart utskrivna.

Vad gäller omhändertagande för vård på grund av eget beteende är förvaltningen positiv till att *läkemedel och dopningsmedel* inkluderas i rekvisitetet för skadligt bruk. Även att *destruktivt beteende* lagts till det tidigare rekvisitetet *socialt nedbrytande beteende* får anses vara av godo. Socialförvaltningen är dock kritisk till det faktum att psykiska besvär eller psykiatriska tillstånd inte utesluter ett omhändertagande enligt 3 kap 3 § eftersom en liknande skrivelse kan få oförutsedda konsekvenser. Detta beskrivs längre ned.

Förvaltningen är också positiv till att den *påtagliga risken* alltså ska påvisas vid ett omhändertagande och att det är de faktiska

konsekvenserna av riskens inverkan på barnets hälsa och utveckling som är avgörande för om tvångsvård kan beredas eller ej.

Synpunkter på den nya bestämmelsen om omhändertagande för vård på grund av anknytning 3 kap 5 och 6 §§

Det förslag som lagrådsremissen presenterar innebär att en ny grund för omhändertagande införs med hänsyn till barnets anknytning till sitt familjehem: detta för att öka trygghet och stabilitet vid familjehemsplaceringar. Syftet med den nya regleringen är att skydda barn som knutit starka band till sitt familjehem. När en flytt tillbaka till hemmet riskerar att skada barnets utveckling, ska barnet kunna vara kvar i familjehemmet även om hemförhållandena har förbättrats.

Denna bestämmelse inför en ny grund för omhändertagande som gör det möjligt för ett barn att stanna kvar i ett familjehem det utvecklade anknytning till även när de ursprungliga skälen för placeringen inte längre finns kvar. De specifika bestämmelserna presenteras i sin helhet nedan.

Omhändertagande för vård på grund av anknytning

5 § Ett barn ska omhändertas för vård på grund av anknytning till familjehemmet om

1. barnet är placerat i ett familjehem på grund av sådana förhållanden i hemmet som anges i 2 §,
2. förutsättningarna för det omhändertagandet har upphört,
3. det finns en påtaglig risk för att barnets hälsa eller utveckling skadas om placeringen i familjehemmet upphör,
4. det är till barnets bästa att vården fortsätter, och
5. det kan antas att placeringen i familjehemmet inte kan fortsätta med samtycke av barnets vårdnadshavare och, om barnet har fyllt 15 år, av barnet själv.

6 § Vid en prövning av om förutsättningarna för omhändertagande för vård på grund av anknytning enligt 5 § är uppfyllda ska särskilt beaktas

1. familjehemsföräldrarnas inställning till och förmåga att fortsatt vara familjehem,
2. barnets inställning,
3. barnets relation till familjehemmet, vårdnadshavare och syskon,
4. barnets förankring i sin sociala miljö,
5. barnets ålder och placeringstid,
6. om barnet har särskilda behov, och
7. om barnet har en pågående behandling eller annan insats.

Socialförvaltningen uppfattar att det nya lagförslaget om omhändertagande för vård på grund av anknytning enligt 3 kap 5 och 6 §§ syftar till att ge ett tydligare och mer barnrättsbaserat

ramverk, med potential att förbättra barnets skydd och vårdkvalitet. Beträffande denna nya grund för omhändertagande baserat på anknytning identifierar dock förvaltningen ett antal svårigheter. Dessa presenteras nedan:

1. Återföreningsprincipen som varit en grundförutsättning för LVU blir utifrån förslaget både oklar och tvetydig. I lagrådsremissen står visserligen att principen alltså gäller men att ett barns bästa (här att bo kvar i ett specifikt familjehem) ska beaktas och alltid prövas när de förutsättningar som legat till grund för vård enligt 2 § LVU upphört. Förvaltningen hade önskat att lagrådsremissen på mer djupgående analyserat hur ett barns anknytning till familjehemmet kontra återföreningsprincipen till sina biologiska vårdnadshavare förhåller sig till varandra och problematiserat hur barns bästa här ska bedömas. Som det nu är lämnas socialtjänsten utan vägledning och ansvaret läggs på enskilda socialsekreterare att bedöma denna mycket komplexa fråga.
2. Lagstiftaren bedöms inte heller fullt ut tagit hänsyn till konsekvenserna av en bestämmelse som låter barn bo kvar i familjehem utan att egentligt vårdbehov föreligger. Den främsta invändningen mot en sådan reglering är att den troligen kommer att påverka vårdnadshavares förändringsbenägenhet eftersom det - deras ansträngningar till trots - finns en uppenbar risk att barnet ändå inte kommer återförenas med sitt biologiska nätverk. Barns rätt till fungerande omsorgsgivare är visserligen det centrala, och barn ska aldrig flytta hem till föräldrar där allvarliga brister i hemmiljön alltså föreligger, men lagstiftaren borde ha satt ett avgörande begrepp som *barnets bästa* i relation till vårdnadshavares incitament att komma till rätta med sin egen situation och utvecklat resonemanget kring detta. Socialförvaltningen menar att det finns fog för bedömningen att en minskad förändringsbenägenhet hos vårdnadshavare kan ha negativ påverkan på barnets bästa. Intentionen att stärka barnets rättigheter är av godo men förvaltningen menar att det i nuläget inte finns en sådan inbyggd motsättning mellan barnets rättigheter och återföreningen med dess biologiska föräldrar att det motiverar en reglering där barn tvångsvårdas utan egentlig grund. Detta då det finns skäl att anta att relationen mellan barnet och dess vårdnadshavare kan komma att påverkas negativt, och i förlängningen försvårar en hemflytt, vilket ur ett längre perspektiv kan komma att framstå som det bästa för barnet. En ytterligare risk med att vårdas utan egentlig grund är att barnets tillvaro kan komma att kantas av juridiska tvister som kan ta mycket av dess egen, familjehemmets och dess vårdnadshavares energi i anspråk – troligen till men för dess välmående. Förvaltningen menar

därför att de idag aktuella bestämmelserna om *vårdnadsöverflytt* och *flyttningsförbud* fyller behoven av ett längre och mer stadigvarande boende i familjehem respektive när ett barns planerade hemflytt kortfristig kan behöva avvaktas.

3. En paradox med en reglering som enbart träffar tvångsplacerade barn är också att fler vårdnadshavare kan komma att samtycka till föreslagen vård och att barn i större utsträckning därför kommer att placeras med stöd av Socialtjänstlagen (SoL). Denna eventuella bieffekt kan betraktas som något positivt men träffar inte det lagstiftaren föresatt sig att förändra. Graden av brister i ett barns hemförhållanden är inte det som främst bestämmer om vården ska bedrivas med stöd av SoL eller LVU utan det är vårdnadshavarnas, eller barns över 15 år, samtycke som är avgörande. De barn vars föräldrar samtycker och som därför vårdas enligt SoL kommer med föreslagen lagstiftning inte ha samma möjlighet till förlängd familjehemsvård eftersom den nya regleringen uteslutande kan användas när vård enligt 2 § LVU är på väg att avslutas. Lagstiftaren menar att flyttningsförbud fyller den nödvändiga funktionen för frivilliga placeringar men förvaltningen vill då understryka att flyttningsförbud är ett temporärt beslut medan den nya omhändertagandegrunden är tänkt att kunna pågå längre tid. Förvaltningen vill också framhålla att ytterligare en juridisk process kommer innebära fler administrativa krav på socialtjänsten - en redan idag ofta pressad verksamhet. Detta då vård på grund av anknytning tillför ytterligare en omhändertagandegrund.

Förvaltningen anser inte heller att lagrådsremissen i tillräcklig utsträckning resonerar kring hur vård på grund av anknytning är tänkt att i praktiken bedrivas och erfar att när förhållandena i ett barns hem inte längre utgör grund för tvångsvård kommer vården främst bestå i att det enskilda barnet får bo kvar i det specifika familjehemmet. Rimligen vore det därför bättre om man istället för begreppet *anknytning* använt *kvarboende i familjehemmet*. Beträffande valet av ett begrepp som anknytning presenteras nedan vissa problematiska aspekter.

1. Förvaltningen kan inte hitta att *anknytning* närmare definieras eller konkretiseras i lagrådsremissen. Anknytning nämns 350 gånger men det saknas resonemang om dess teoretiska grundvalar - vilket kan tolkas som att det kommer an på professionen att avgöra dess beskaffenhet. Samtidigt uppstår en begreppslig förvirring när det i lagrådsremissen på vissa ställen står att det är barnets känslomässiga "*förankring*" till familjehemmet som ska bedömas. En sådan sammanblandning av begrepp blir olycklig eftersom *anknytning* springer ur en gedigen, om än svåröverskådlig och snårig, kunskapsteoretisk

grund medan *förankring* får uppfattas som mer allmänt hållet. Vad gäller *anknytning* är det i grund och botten ett analytiskt verktyg som beskriver hur ett barns beteenden och relationsskapande förmågor formas av dess omsorgspersoner och är starkt knutet till den så kallade *anknytningsteorin*.

Anknytningsteori är en komplex teoribildning som förutsätter att den som gör bedömningar är väl skolad i dess terminologi och begrepp och samtidigt har möjlighet att göra observationer av samspelet mellan barn och omsorgsperson. För att bedöma kvalitén på ett barns anknytning måste nämligen barnets faktiska beteenden i vissa givna situationer observeras, för att därefter analyseras utifrån dess samspel med sina omsorgspersoner och deras förmåga, eller oförmåga, att trygga och stimulera barnets behov. Då sådana bedömningar är både omfattande och förutsätter specialistkompetens väcks ofrånkomligen frågan vem som ska göra dem?

Socialförvaltningen erfar att socialsekreterare i dagsläget avråds från att i utredningar och bedömningar uttala sig om barns anknytning. En grund för tvångsvård som direkt bygger på detta begrepp kommer antingen innebära att extern kompetens behöver anlitas eller att landets socialtjänster i relativt hög utsträckning måste vidareutbilda sin egen personal.

Förvaltningen vill här understryka att båda dessa scenarion kommer vara kostnadsdrivande och behöver täckas ekonomiskt.

2. Ytterligare en implikation av att lagstiftaren valt ett begrepp som anknytning har att göra med frågan om när vården egentligen kan anses vara avslutad. Ett omhändertagande på grund av anknytning ska övervägas var sjätte månad och bestå så länge den bedöms nödvändig. Förvaltningen menar dock att det i praktiken kommer vara svårt att avgöra när ett barn som bedöms ha knutit an till sitt familjehem gynnas av att flytta tillbaka till sina biologiska vårdnadshavare. Ett stabilt anknytningsmönster tunnas inte ut utan befästs snarare i takt med placeringstiden, vilket kan komma att innebära att socialtjänsten drar sig för att avsluta vården. Bedömningen om det föreligger en påtaglig risk för att *”barnets hälsa eller utveckling att skadas om placeringen i familjehemmet upphör”* befaras också bli mycket komplex eftersom ett anknytningsbrott per se kan sägas utgöra en risk för att barnets hälsa eller utveckling. Samtidigt måste vid liknande överväganden avgöras om en hemflytt och återupprättad anknytning till barnets vårdnadshavare faktiskt är till dess bästa ur ett längre perspektiv, och även det faktum att forskning återkommande påvisat hur placeringar i sig har en negativ inverkan på barn livschanser långt upp i vuxen ålder behöver inkluderas.

Slutligen vill förvaltningen även lyfta att det förekommer att familjehem säger upp placeringar när ett barn blir tonåring och ibland utvecklar ett eget normbrytande beteende. I nuläget omplacerar socialtjänsten barnet om familjehemmet väljer att avsluta placeringen då grund för vård alltså föreligger. Om vård ges utifrån en reglering om anknytning kommer dock barnet troligen flytta tillbaka hem eftersom inga andra vårdbehov finns, ett förhållande som rimligen borde bli svärgripbart både för barnet som för dess vårdnadshavare.

Sammanfattningsvis borde komplexiteten i dylika avgöranden på ett mer genomgripande sätt ha analyserats och de svåra överväganden som i princip alltid kommer medföljer bedömningar om vård på grund av anknytning borde ha tagits i beaktande. Troligen kommer det tvärprofessionella arbetet med regionen att behöva utökas eftersom en allvarligt menad prövning av ett barns anknytning kommer kräva viss psykologkompetens. Det hade därför varit önskvärt om lagrådsremissen givit tydligare vägledning eller uppdragit åt Socialstyrelsen att titta närmre på frågan om hur anknytning ska bedömas. Utifrån underlåtenheten att resonera kring de ovan angivna aspekterna, och de komplexa omständigheter och osäkra bedömningar som kommer att behövas företas, finns risken att barn kommer att vårdas i familjehem utan att frågan om vårdens upphörande kontinuerligt provas på ett gediget och rättssäkert sätt.

Synpunkter på att psykiska besvär eller ett psykiatriskt tillstånd inte utesluter ett omhändertagande enligt 3 kap 3 §

Socialförvaltningen styrker inte förslaget att psykiatriska besvär eller tillstånd inte ska vara hinder för omhändertagande på grund av eget beteende enligt 3 kap 3 §. Skälet till detta är risken för en successiv ansvarsglidning från region till kommun där kommunen vare sig har insatser eller kompetens att behandla det psykiatriska vårdbehov som i och med den nya ordalydelsen kan utgöra grund för omhändertagande. Visserligen skriver lagrådsremissen som nedan:

”Det som kan bli aktuellt i förekommande fall är alltså att ge barnet eller den unge sådan behandling, stöd och hjälp för t.ex. normbrytande beteende som socialtjänsten har kompetens för och som bedöms vara verkningsfullt i det enskilda fallet. Det är i det avseendet viktigt att skilja på beteenden och färdigheter hos ett barn eller en ung person som är föränderliga och därmed möjliga att påverka i behandling, och färdigheter och funktioner som är begränsade till följd av ett psykiatriskt tillstånd och som inte kan förändras. Har socialnämnden ingen insats som bedöms kunna bidra

till en sådan förändring som avvärjer risken för skada kan ett omhändertagande inte bli aktuellt” (s.163).

Förvaltningen uppfattar inte att lagstiftarens ambition är att socialtjänsten ska ta över delar av regionens huvudmannaskap eller att sociala insatser ska ersätta psykiatrisk behandling. Snarare är väl intentionen att underlätta omhändertagandeprocesser där psykiska besvär hos barn och unga tonats ner för att ansökan inte ska avslås. Förvaltningen menar dock att sådana omständigheter synes vara relativt ovanliga och vill betona att en skrivelse som ålägger socialtjänsten att omhänderta barn med företrädesvis psykiatrisk problembild kommer skapa ytterligare gränsdragningsproblem mellan regionens och kommunens redan idag oklara ansvarsförhållanden. Det finns åtskilliga exempel på barn vars obehandlade psykiatriska problem lett till normbrytande beteenden och som därför har beretts vård enligt LVU, samtidigt som själva grundproblemet inte åtgärdats när socialtjänsten ger behandling utan kompletterande psykiatriska insatser. Trots SIP-möten och andra samverkansformer med regionen är det svårt att ge placerade barn den hälso- och sjukvård de behöver och det är ofta som deras behov inte tillgodoses.

Socialförvaltningen menar att ett uttalat ansvar att omhänderta barn vars egentliga behov är av psykiatrisk natur även kommer leda till att andra huvudmän i större utsträckning kommer uppmana socialtjänsten att ansöka om tvångsvård för barn som visserligen kan ha ett normbrytande beteende, men vars huvudsakliga behov är psykiatriska. Samtidigt har de placeringsalternativ i form av HVB, särskilda ungdomshem, jour- och familjehem etc. sällan den kompetens som behövs för att ge dessa barn och unga adekvat vård. Risken finns därför att barn med psykiska problem i högre utsträckning än idag kommer placeras i socialtjänstens dygnsvård trots att denna är illa rustad för detta ändamål, samtidigt som socialsekreterare kan känna sig nöjda att omhänderta barn och unga utifrån behovsgrunder som andra huvudmän är bättre lämpade att tillgodose. Kommuners och regioners ansvar borde tydligare ha definierats i lagrådsremissen och socialförvaltningen instämmer med de remissinstanser som påpekat att det behöver utredas vilken form av hälso- och sjukvård dessa barn och unga behöver och vilka resurser och organisatoriska problem inom hälso- och sjukvården som gör att de inte får behövlig sjukvård. Samtidigt hade det varit lämpligt om stora reformer och lagändringar synkroniserats. Nu erfar förvaltningen att samsjuklighetsutredningen (SOU 2023:5) inte tillräckligt fokuserade på barn och unga medan föreliggande utredning skyndsamt ska implementeras utan erforderlig svarstid för remissinstanserna.

Förslaget som det i dagsläget ser ut bedöms ge socialtjänsten ökad administration och förväntas leda till fler och längre placeringar. Det är därför viktigt att lagförslaget kommer med kostnadstäckning till kommunerna vilket förvaltningen inte bedömer har tagits med i beräkningen i tillräckligt stor utsträckning.

***Synpunkter på socialnämndens ansvar och
bestämmanderätt enligt 6 kap 4 och 5 §§***

Socialförvaltningen menar att lagrådsremissen i större utsträckning borde ha givit vägledning kring praktiska frågor gällande socialnämndens ansvar och bestämmanderätt under vårdtiden. Som det nu är konstateras att ansvaret och bestämmanderätten är problematiska och behöver lösas individuellt, men ger inga tydliga exempel eller vägledning kring när dessa problem uppstår. Eftersom bestämmanderätten kring barn i tvångsvård ofta är en fråga med en mängd praktiska komplikationer för alla inblandade parter vore det önskvärt om lagrådsremissen på ett mer utförligt sätt definierat de olika aktörernas ansvar. Frågor som kan aktualiseras där förvaltningen bedömer att ansvarsfrågan idag är oklar är bland annat tillgång till Bank ID och från vilken ålder barn ska ha tillgång till olika sociala medieplattformar.

Socialförvaltningens kontorsutlåtande översänds tillkommunstyrelsen som svar på remissen.

Veronica Carstorp Wolgast
Socialdirektör
Socialförvaltningen

Lina Blombergsson
Avdelningschef
Socialförvaltningen

Bilaga

1. Utkast till lagrådsremiss - För barns rättigheter och trygghet – en ny lag om omhändertagande för vård av barn och unga

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Veronica Carstorp Wolgast, Socialdirektör	2026-01-16
Lina Blombergsson, Avdelningschef	2026-01-16